

Studiereis krijgt vervolg

Halen en brengen in Turkije

Medewerkers van Stoas Hogeschool maakten een inspirerende studiereis naar Turkije. Deze wordt vervolgd met een speciale groene Turkije studiereis volgend jaar, georganiseerd samen met APS.

“De studiereis voor het groene onderwijs in 2009 is bedoeld om met collega’s uit het groen te leren over de groene sector en het groene onderwijs in Turkije.” Stoas-directeur Madelon de Beus vertelt dat een aantal land- en tuinbouwscholen bezoeken en hiermee contacten leggen voor uitwisseling alsmede ervaringen opdoen voor interculturele vaardigheden*, de pijlers van de studiereis worden. Een tweede studiereis is niet het enige resultaat dat is voortgekomen uit de Turkije-reis voor onderwijsmensen van oktober jongstleden. Zie daarvoor het kader.

De reis in oktober met het APS onder leiding van Ali Oçak, die dit al een aantal jaren organiseert, voerde in een week door het gebied waar veel Nederlandse Turken vandaan komen: de zuidkust en Anatolië. In groepjes deed men basis-

scholen, mbo’s, een universiteit en een lerarenopleiding, een groen onderzoeksinstituut en een koranschool aan. Van Stoas Hogeschool namen naast Madelon de Beus Mart van de Veewey en Cécile Verhoeven deel, die actief zijn in de *community* Culturele diversiteit en hoofd studentzaken René Voets. De Beus: “Op ons verzoek had Ali een aantal groene onderdelen in het programma opgenomen. Een belangrijk leerdoel voor ons was inzicht krijgen in de mogelijke redenen waarom groen onderwijs niet populair is bij Turkse Nederlanders.”

Toekomstbeeld ontbreekt

Een van die redenen werd al snel zichtbaar, namelijk dat het Turkse onderwijssysteem sterk gericht is op academische vorming. Het beroeps onderwijs is

onderontwikkeld en vrij onbekend, het groene (agrarische) beroeps onderwijs helemaal. Er zijn vijftien agrarische beroepsopleidingen op 60 miljoen (!) inwoners. Het was vrij moeilijk voor de Stoas-ers gedurende een week een redelijk betrouwbaar beeld krijgen van het agrarisch onderwijs en de agrarische sector. De Beus: “In gesprekken over de ontwikkeling van de agro-food sector, tuin en landschap en natuur, kwamen geen uitgesproken toekomstbeelden en ideeën naar voren. Logischerwijs legt men dan ook geen verbinding met het onderwijs. Sectoren als agro-toerisme, bloemsierkunst, *rural development*, of mogelijkheden voor midden- en kleinbedrijf in deze sector waren vaak nieuwe begrippen voor onze gesprekspartners.” Ook op het regionale kantoor van het ministerie van landbouw in Mersin dat

Plantsoenarbeidsters planten bollen in een stadspark.

Turkse scholieren praten met Madelon de Beus van Stoas Hogeschool.

Madelon de Beus en René Voets bezochten, is het begrip agro-toerisme onbekend. “Het agrarisch onderwijs valt onder het ministerie van onderwijs en daarover kon men ons ook op dit kantoor weinig vertellen. Op het gebied van terugdringen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen – beleid van het ministerie – organiseert het regiokantoor wel bijeenkomsten. Verdere noodzaak om mensen op te leiden zag men niet direct.”

Op dit kantoor leerden ze dat 80 procent van de bevolking in de regio zelf groente en fruit verbouwt. Want buiten de grote steden heeft vrijwel iedereen wat grond. De teelt is voor eigen gebruik of wordt verkocht op de markt om het inkomen aan te vullen. Onderwijs hierin heb je eigenlijk niet nodig, vindt men, want je leert het van huis uit.

Iets ‘erbij’

Op de reis door het land ziet de groep Nederlandse onderwijzers dat Atatürk, de grondlegger van het moderne, seculiere Turkije én de islam overal zijn en dat die twee prima samengaan vanwege de scheiding van kerk en staat. De variëteit aan landschappen en land- en tuinbouw die men ziet, is groot. Aan de kust groenten en fruit: citrus, granaatappel, kersen, paprika’s, tomaten en broccoli... Tussen Erdemli en Karaman het Taurusgebergte, met ook op 1.600 meter nog kersenboomgaarden. De Anatolische hoogvlakte van Karaman tot Ankara met graan, suikerbieten, aardappels, en de tocht van Ankara naar Istanbul waar het steeds bergachtiger en groener wordt.

René Voets: “De land- en tuinbouw is voor heel veel bewoners iets ‘erbij’. Een

opleiding erin volgen of je er beroep van maken, komt niet bij de mensen op of is zelfs onaantrekkelijk. Dit helpt om te begrijpen waarom dit echt geen eerste keus is voor de Turkse Nederlanders en substantiële instroom uit die groep nog wel even zal duren.”

Bij een bezoek aan een tuinbouwschool viel de Stoas-ers op dat de vakdocenten bekwaam zijn in hun vakgebied. Ze weten ondanks de beperkte middelen – “drie leerlingen op twee stoelen” – de leerlingen te enthousiasmeren. Ze hebben niet altijd pedagogisch-didactische scholing gehad, die er wel is, en verdienen daarom minder dan collega-docenten. Cecile Verhoeven: “Alleen de directeur had een cursus leerlinggericht onderwijs gevolgd en zei deze kennis door te geven aan z’n team. De mogelijke markten voor de groene sector en het

Vervolgplannen

- Digitale presentatie op de Stoas Hogeschool-website met een link naar www.kieskleuringroen.nl.
- Ervaringen delen met collega’s en studenten en elke geïnteresseerde.
- Kijken hoe het curriculum aan te passen om studenten o.a. meer info uit eigen ervaring te geven.
- Met afdeling PR uitwerken hoe potentiële Turkse studenten te bereiken.
- Een vriendenpagina op Hyves om de contacten met de Turkse leerlingen en gidsdocenten te bestendigen.
- Contacten uitwerken, wat hopelijk resulteert in een bilateraal Erasmus-contract met de Celcuk universiteit in Konya voor uitwisseling van docenten en studenten; een training voor de docenten bloemsierkunst van de tuinbouwschool in Mersin en stageplaatsen voor Stoas-studenten bij onderzoeksinstituut Alata.
- Samen met APS een specifieke groene Turkije studiereis organiseren in mei 2009, voor 35 deelnemers. Belangstelling? Laat het weten aan M. de Beus: mbs@stoashogeschool.nl.

Cécile Verhoeven van Stoas Hogeschool tussen de Turkse leerlingen.

groene onderwijs zijn onbekend. Men wil wel graag meer leerlingen trekken, maar is zoekende hoe.”

Open interactie

Contact leggen met de Turken tijdens de reis, buiten en binnen de scholen, verliep makkelijk. De Beus: “Op het strand, op de markt, in dorpen en steden spraken Nederlands en Duits sprekende Turken openhartig met ons. Op alle scholen troffen we veel Turkse leerlingen die in West-Europa zijn geboren en daar hun eerste schooljaren hebben doorgebracht. We hoorden veel over hun achtergrond,

de keuzes van hun ouders en henzelf en hun leven in Turkije. Ook andere leerlingen maakten makkelijk contact, al missen ze de Engelse taalvaardigheid.”

Die spontaniteit vonden de Stoas-ers opvallend, net als de open interactie van de leerlingen met docenten, en hun leergierigheid. “Leerlingen lopen zonder schroom bij de directeur binnen.”

Voorlichting en keuze vinden, net als in Nederland, plaats via ouders en leerkrachten en (decanen) basisonderwijs. Van hen hoorden ze dat agrarisch onderwijs voor jongeren een negatieve keuze is. Ondanks dat, vernemen ze van de di-

recteur van de tuinbouwschool in Mersin, dat er grote kans is op werk is in de hovenierssector als je een opleiding hebt gevolgd.

Een indrukwekkend bezoek was dat aan het Alata instituut in Erdemli. Een planteskundige liet veel zien en vertelde over het onderzoek op het instituut, de gewassen, de laboratoria, het terrein met zijn bijzondere biodiversiteit, de kwekerij annex tuincentrum en het werk van de researchers. Madelon de Beus: “Op het instituut werkt men projectmatig aan onderzoeken over teelttechnieken van voornamelijk groenten en fruit. In de zomer komen studenten van agrarische faculteiten van de 23 Turkse universiteiten praktijkervaring opdoen in zomercursussen. We hebben geleerd dat er zo’n 600 verschillende citrusvruchten bestaan en ongeveer 200 soorten granaatappels. Een interessante partner voor de toekomst!” □

* Cécile Verhoeven licht toe: “Je rol als expert en pedagoog vervullen met een open houding ten aanzien van andere culturen, vanuit kennis over en ervaring met.”